

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/159925,Wyklad-Michala-Ostapiuka-Oficerowie-i-zolnierze-Szczerbca-w-walce-z-okupantami-1.html>
13.04.2026, 04:52

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wykład Michała Ostapiuka „Oficerowie i żołnierze »Szczerbca« w walce z okupantami 1943-1947” oraz promocja albumu IPN „Kapitan Gracjan Fróg »Szczerbiec« 1911-1951” - Gdańsk, 23 lutego 2022

Wydarzenie odbyło się w ramach obchodów IPN Gdańsk Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” oraz Kresowej Środy Literackiej.

23.02.2022

W czytelni głównej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku odbył się wykład Michała Ostapiuka, pracownika Delegatury IPN w Olsztynie, pt. „Oficerowie i żołnierze »Szczerbca« w walce z okupantami 1943-1947”.

Wydarzenie rozpoczął prezes zarządu Fundacji Pomorskich Kresowian Michał Rzepiak (współorganizator spotkania), który przywitał zebranych gości i przedstawił prelegenta.

Szczerbiec to był człowiek wyjątkowy. Pracując nad jego biografią doszedłem do takiego wniosku, że też kompletnie nieznany. Trzeba powiedzieć wprost, że legenda „Szczerbca”, którą zbudowali kombatanci jego oddziału, jest bardzo mocno wygładzona. To jest człowiek, taki, jakim oni go widzieli na co dzień: bardzo sprawy dowódca, poniekąd ojcowski, ale w pewnych sytuacjach bardzo twardy. W ich oczach był człowiekiem bez skazy. Nie był bez skazy, był człowiekiem pełnym sprzeczności, czyli osobą, która potrafiła [...] podejmować nieodwracalne decyzje chyba zbyt pochopnie [...] to człowiek bardzo charyzmatyczny, człowiek, który potrafił wypowiedzieć posłuszeństwo Komendzie Okręgu - mówił o bohaterze prelekcji Michał Ostapiuk.

Wielu [z Wyklętych] nie miało wyjścia, byli bardzo znani i rozpracowywani przez aparat bezpieczeństwa. [...] Dla części konspiracja w lesie była świadomym wyborem, dla wielu była przymusem - mówił z kolei o realiach powojennej partyzantki Michał Ostapiuk w rozmowie dla Radia Gdańsk, udzielonej tuż przed prelekcją.

Wśród gości spotkania byli świadkowie historii: Barbara Zieleń, której mąż Zdzisław Zieleń ps. „Orlik” był żołnierzem „Szczerbca” czy Marek Rutkowski, syn Kazimierza Rutkowskiego ps. „Kurzawa” - Żołnierza Niezlomnego Okręgu Wileńskiego AK. W tematykę prelekcji gości wprowadziła prezentacja, której zdjęcia (udostępnione przez syna jednego z Żołnierzy Wyklętych) przedstawiały oddział „Szczerbca”.

Prelekcji towarzyszyła promocja albumu Instytutu Pamięci Narodowej „Kapitan Gracjan Fróg »Szczerbiec« 1911-1951”.

Organizatorami wydarzenia byli: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku oraz Fundacja Pomorskich Kresowian. Partner: Instytut Pamięci Narodowej.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

